

Pesta 21 ianuaru. (2 fauru.)

Va eși dominec'a. | Redact. : strad'a lui Leopoldu nr. 32.

Nr. 3.

Anulu IX, — 1873.

Pretulu pe anu 10 fl., pentru Roman'a 2 galbeni.

Ana Dómna.

— Legenda. —

Dedicata Mariei Sale Dómnei.

I.

„O veste necrediuta in tiéra s'a latitu :
Pe Dómn'a, Ghirai Mirza Tatarulu a rapitu,
Si-a disparutu d'odata p'unu Zmeu incalecatu !“

Frumós'a Ana Dómna e singura 'n palatu,
Visandu in mediulu ernii la bland'a primavéra,
Candu paseri pribegite se 'ntorcu voiosu in tiéra,
Candu mugurii dau frundia si campii dau verdétia,
Candu penele se scuturu in cuibu de diminétia,
Si florile de róua sub ventu alinu, se scuturu...
Visá frumós'a Dómna, cu prunculu ei la sinu,
Albu fluturu zimbindu dulce p'unu albu si dulce
crinu...

De-odata Hanu Tatarulu rapì si crinu si fluturu !

II.

Tacutulu mediu de nópte in stele invelitu,
Sta 'n lunc'a pudruita cu alba promoróca,
Tîntindu la lun'a plina din ceriulu otielitu
Doi ochi, oglîndi de ghiatia, in care lun'a jóca ;
Copacii radicu bratie uscate, rugatórie,
Si frunti pe care érn'a a pusu a ei cununa,
Ei par c' asceptu sè védia rotund'a, rece luna,
Si printre a loru trunchiuri se vedu albindu la stele
Poene de zapada, baltî lucii, cristaline,
Pe care trecu in taina usióre nourele,

Ca umbre luminóse de palide virgine !
Totulu e albu, fantasticu in acelu mediu-de nópte,
Si lunc'a pare-unu templu, in care, fara siópte,
Arbori, lucéferi, umbre si lun'a de pe ceriu,
Asistu la cununi'a mortii cu asprulu geru.

III.

De-odata se trezesce padurea si resuna
De-unu tropotu de copite pe ghiatia ropotindu,
Si 'n diare se ivesce unu calu fugêndu, sarindu,
Urmatu de lupi in fuga, ce urla impreuna.
E Mirza ! e Tatarulu purtandu pe Ana Dómna,
Ce stringe langa sinu-i copilulu rumeoru !
E Mirza care sbóra cum sbóra 'n aeru tómn'a
Unu paiu luat de venturi pe aripele loru.
Nebunu se duce calulu de spaima spumegandu,
Cu nàrile deschise, cu ochii plini de focu,
Si lupii dupa dinsulu alergu, alergu urlandu,
Aprópe sè-lu ajunga, sè-lu sfasía pe locu ;
Dar Mirza, Hanu Tatarulu, cu sufletulu hainu
Smuncesce 'n desperare copilulu de la sinu
Si-lu svîrle 'n urma !... Vaetu amaru se 'naltia 'n
lunca,
Lupii s'oprescu, si calulu in laturi se arunea !

IV.

Cadiutu e copilasiulu pe o zapada móle,
Ér langa elu, din aeru, a luncii nourele

S'au coboritu in graba, ca blande angerele
 Ascunse 'n haine albe cu lungi si albe póle.
 Misteriose umbre, virgine dulci si sfinte,
 Alature cu prunculu s'au pusu ele de paza,
 In rondu ingenunchiate, incinse de o raza,
 Cu manile unite ca pentru rugaminte.
 Si prin pregiuru, aprópe, stau lupii flamandíti,
 Pe copilasiulu fragedu avendu ochii tîntiti,
 Si clentienescu selbaticu, dar nu 'ndraznescu a trece
 Prin cerculu celu de umbre, nici se induru sè plece!
 Minune!... éta Dómn'a! éta duiós'a mama,
 Cu genele in lacremi, cu bratiulu plinu de sange!
 Ea vine, prin lupi trece, far' a-i bagá de séma,
 Si-ia copilu-'n bratie, la sinu plangéndu lu-stringe.
 Si pléca insotíta de-unu angeru nevediuu...

v.

„O veste necrediuta in tíera—a resbatutu:
 Ghirai c'unu feru in peptu-i si fiareloru datu prada,
 In lunc'a argintíá, mortu zace pe zapada!“

.....
 Frumós'a Ana Dómn'a se plimba 'ntr'o gradina,
 Ca dins'a in florita si plina de lumina,
 Visandu in primavéra dulci visuri mangaióse;
 Dar printre flori adesea treceau naluci fioróse,
 Si ea vedea atuncea, vedea si ér vedea,
 Cum elu smuncindu-i prunculu la fiare-lu asvirliá,
 Cum ea-i strapungea peptulu din fuga cu pumna-
 lulu...

Si-atunci duiosu, freneticu, si-sarutá pe sinu
 Copilulu, dulce fluturu, culcatu pe dulce crinu!
 Dar angerii din ceriuri, cuprinsi de adorare,
 Veniau ca sè sarute frumós'a-i alba mana;
 Cà-ci nu-i nimicu mai gingasiu si nimicu nu-i mai
 tare,

Ca dragostea de mama in inima romana?

V. Alesandri.

Marti sér'a.

— Novela din viéti'a poporului. —

(Fine. *)

— Dieu, dieu! — esclamà Iléna cu mirare.

— Asié dieu acea, drag'a mea.

— Apoi spune-mi ce vrei sè faci? — in-
 trebà Iléna cu curiositate crescénda.

— Io andu, cà „flórea satului“, ca nepóta
 de popa, nu se pré teme de „Martiólea“, si de
 multe ori tórcce si nópteá.

*) In nr. trecutu, pe pagin'a 15 sirulu 23, in locu de „Pe-
 tru“ se se cetésca „Nicolae.“

— Asié-i, asié-i.

— Éta dara ce vreu io?

— Ce?

— Ne vomu imbracá in haine albe, ca
 „Martiólea“, si vomu merge la ferést'a ei...

— Si ce vomu face acolo?

— Ti-am spus, cà vomu spariá-o.

— Dar cum?

— Pré usioru. La miediu-de-nópte vomu
 bate usioru la ferést'a ei, si vomu chiamá-o sè
 ésa, cà noi suntemu Martiólea si amu vinitu
 s'o pedepsimu, pentru cà a cutediatu a tórcce
 marti sér'a.

— Minunatu!

— Noi inse acuma o iertámu...

— Cum, cum?

— Da, o iertámu, dar numai asié, ca ea
 sè spuna lui Nicolae, cà nu-lu mai iubescce.

— Fórte bine.

— Cà in clipit'a in care se va intalnf cu
 Nicolae si i va mai spune, cà-lu iubescce, — va
 morí. Sè se lase dar de elu, cà cu altulu va fi
 si ea fericita.

— Chíar asié dorescu.

— Celelalte voru urmá de sine. Grigea
 mea va fi a-lu intórcce pe Nicolae sè te iu-
 bésca.

— Nana draga, póte-se ast'a?

— Tóte se potu, numai sè-mi aduci banii
 de argintu si cocosiulu negru. Inse acuma mi-
 aducu a minte, cà tóte aceste aru fi de prisosu,
 déca amu scí, cà parintele lui Nicolae nu se
 invoiesce, ca feciorulu lui sè se insóre cu o
 féta saraca.

— Parintele lui Nicolae a dísu, cà nu-i
 pasa ori cine va fi nor'a lui, numai aceea sè ffa
 féta de omenía si „gazdóe“ buna.

— Asié dara vomu fi silite a ne folosí de
 tóte mijlócele.

— Fà cum vei socotí mai bine; acuma
 me ducu. cà e tardiu. Nópte buna, nana!

— Nópte buna! Nu uitá banii si coco-
 siulu, cà-ci altu-felu nu potu face nimica.

Erá pe la média-nópte, candu Iléna esindu
 de la Bab'a Fodoca, merse catra casa.

Pe cale intelni pe Nicolae, dar vedindu-
 lu se ascunse intre nesce tufe, murmurandu:

— Acuma fusesi mai pe urma la sarac'a
 satului, peste pucinu vei amblá la mine.

iv.

Marti sér'a.

Poporulu romanu, precum dísei la ince-
 putulu acestei naratiuni, a pastratu pana in

diu'a de asta-di multe credintie desierte, cari ni revóca in memoria mitologí'a sa antica.

Astu-felu elu crede in ursita, déca se 'n-templa cui-va atare nenorocire, adesea poti audí poporul dicéandu: „Asié i-a fostu ursit'a.“ Dinsulu e convinsu, cà la nascerea fiacarui omu se decide si a supra sortii lui, si aceea apoi nu se mai póte stramutá.

Asiu poté sè insíru mai multe superstiuni, dar nu-mi e scopulu a insírá acuma tóte remasítiele mitologice ale poporului nostru; voiu spune numai, cà un'a din aceste e si „mam'a padurii“ si „marti sér'a“, precum le schitai mai susu.

Poporul crede aceste cu pietate. Deci nu ne vomu mirá, cà bab'a Fodoca basá totu planulu seu pe acésta superstiune. Ea cunoscea bine ómenii cu cari avea de a face, si pentru aceea erá sigura de succesulu doritu.

* * *

Nóptea pe la dóue-spre-diece óre, candu toti locuitorii satului dormiau, dóue figure albe se apropiiau de casuli'a in care locuía „flórea satului“ cu mama-sa.

Dvóstre sciti fara a vi spune, cà acele erau Ilén'a si bab'a Fodoca.

Ele se apropiara incetu catra ferést'a casuliei, si ajungéandu acolo, tigan'a batù cu degetulu ferést'a.

Mari'a, care chiar torcea, se scolà si merse la ferésta. Inse ce vediù! Dóue fintie imbracate in vestminte de acele, in cari poporul si-intipuesce strigóiele!

Fetiti'a nevinovata, vediendu-le, scóse unu típetu infioratoriu, si lesinà indata.

Strigóiele observandu, cà nu-si ajunsera scopulu propusu, se 'ntórsera catra casa.

Dar abié facura doi-trei pasi, o vóce stentorica li strigá:

— Stati!

— Ele vrura a fugí, dar dóue mane viguróse le prinsera si le duse in acelu costumu curiosu la cas'a satului.

Barbatulu care le prinse fu Nicolae, care venindu a casa de la campu, trecù chiar in acelu momentu inaintea casuliei.

Acésta intemplare facù mare sgomotu in satu, poporul in numeru mare se adunà la cas'a Mariutii Popii si la cas'a satului unde erau inchise strigóiele.

Peste o diumetate de óra sè lati in satu vestea, cà „Flórea satului“ a — moritu.

v.

Dreptatea resbunatória.

Dar „Flórea satului“ n'a moritu — inca. Ea zacea in patulu seu, ca-si o lacrimióra rupta, si nu dedea nici unu semnu de viétia, in câtu totu omulu potea sè cugete cà a moritu.

Mam'a o atingea cu sarutári calduróse si strigá intr'unu tonu sfasietoriu de anima:

— Maria, Maria! descépta-te!

Maria inse nu se descéptá.

Apoi vinira babele, incepura a descantá si a face feliurite ceremonii indatinatè la poporu.

In urma fetiti'a si-deschise ochii si suspinà adancu; poporul firesce cugetà, cà acest'a e resultatulu descanteceloru.

Astu-felu de eventualitài casiuna, cà poporul crede vrajitóreloru.

Cine ar poté descrie bucuri'a mamei! Cei ce sunteti fericiti a avé o mama iubitória, sciti ce póte ea; altii n'aru pricepe nici descrierea cea mai geniala.

Bucuri'a mamei inse fu scurta. Fetiti'a descéptandu-se, nu mai erá „Flórea satului“; trasurile ei delicate devenira spariatórie.

Indesiertu vorbiau cu ea, cà-ci nu respundea, decátu cu risete.

„Flórea satului“ a — nebunitu.

Junii din satu audíndu intemplarea trista, cursera cu totii inarmati cu furce si securi la cas'a satului, sè omóra strigóiele inchise. Dar intr'aceste preotulu localu sosi la cas'a satului, si numai vorbirei lui parintesci se póte atribuí, cà junii nu comisera o resbunare infioratória.

Preotulu merse apoi la cas'a nenorocita, mangaià pe mam'a, si o duse impreuna cu Mari'a la sine, ér in alta di petrecù fetiti'a in institutulu nebuniloru.

Strigóiele se prededera in manele judecatorfei criminale; procesulu loru trecù prin mai multe foruri, si in fine se aduse sentintia aspra: amendóue fura condamnate la inchisóre, tigan'n'a inse la mai multi ani.

Peste trei luni Mari'a parasi institutulu nebuniloru, veni a casa éra sanetósa si frumósa, spre a fi éra „Flórea satului.“

In érn'a urmatória Nicolae si Maria jurara iubire si credintia eterna inaintea altariului.

Bab'a Fodoca peri in temnitia, ér Ilén'a remase totu féta in peru, si o numiau totu-de-una „strigóia.“

Iosifu Vulcanu.

Dorulu junelui.

Chisiorii mandrei mele
Me facu ca sè uitu de rele,
Èr guriti'a-i de iubire
Me imbéta 'n fericire.

Asié-i stà mandrei de bine,
Candu siede 'n bratie la mine,
Si-mi sioptesce 'ncestioru
Vorbe scumpe de amoru.

Asié-i stà oi de frumosu,
Candu siede 'n gradina josu,
Si 'ntre mfi de floricele
Ea-i mai dalba intre ele.

Pentru-a mandrei sarutare,
Asiu dá-o tiéra câtu de mare,
Pentru dragulu ei surisu
Mi-asiu dá partea din elisu.

Saruta-me mandra-odata,
De trei ori dupa olalta;
Dup'acea de siepte ori,
Intr'o clipa de optu ori!

Maria Suciu.

Napoleonu III.

— *Schitie biografice si attele.* —

Scopulu acestoru sîre nu e d'a respandí in lume vr'o noutate, cà-ci diuariale mari, cari aparu mai adese-ori, totu-de-una intrecu in privinti'a asta pe cele ce esu numai odata pe septemana. Viéti'a, mórtea si inmormenta rea lui Napoleonu s'au publicatu deja in tóte diuariale Europei; noi dara de asta-data vomu impliní numai rolulu unui simplu cronicariu, eternisandu si in foiti'a acést'a memori'a acestui barbatu, carele a facutu atâtu de multu pentru Romani.

Carolul Ludovicu Napoleonu Bonaparte fu nascutu la 20 aprile 1808 in Paris, ca alu doile fíu alu fostului rege de Hollanda, Ludovicu Bonaparte, si alu reginei Hortensia Eugenia de Beauharnais.

Intréga viéti'a lui e plina de cele mai mari contraste, si se póte numí unu esiliu continuu.

La inceputu, dupa perderea de la Waterloo, elu traí cu mama-sa in Augsburg si dupa

aceea in Elveti'a, in a careia armata dinsulu servi ca oficieru.

Dupa revolutiunea din julu dinsulu certu voia de la Ludovicu Filipu d'a se póte rentórcé in patria, ceea ce inse nu potú obtiené de la regele cetatianu.

Apoi (1831) luà parte la insurectiunea din statele papale, si dupa sugrumarea aceleia fugi in Angli'a. Mai tardíu se retrase in castelulu Arenenberg in Elveti'a, ocupandu-se de studii literarie.

Dupa mórtea ducelui de Reichstadt, la an. 1832, elu se considerà ca mostenitoriu legiuitu alu corónei franceze, si ca atare la an. 1836 — dupa ce a câstigatu in favorulu planuriloru sale pe colonelulu Vaudrey, comandantele artileriei de garnisóna din Strassburg — a intreprinsu faimosulu atentatu de la Strassburg, care s'a terminatu cu captivarea curagiosului pretendinte. Elu fu internatu la America, dar nu peste multu scapà de acolo, spre a-si gasí asilu in Elveti'a, mai apoi in Angli'a.

La 1840 facú o incercare noua spre a-si castigá tronulu. Dar atentatulu de la Boulogne reesi chiar atâtu de reu, ca celu de la Strassburg, cu acea deosebire, cà Ludovicu Napoleonu fu condamnatu la inchisóre pe viétia in forteréti'a Ham.

Acolo inse elu petrecú numai siese ani. La 25 maiu 1846, imbracatu in haine de zidariu, reesi d'a scapá si d'a fugi in Angli'a, unde apoi petrecú pana la erumperea revolutiunii din fauru.

La 20 decemvre 1848 fu alesu prin partitulu conservativu presiedinte republicei franceze; si patru ani mai tardíu, la 2 decemvre 1852 se proclamà de imperatu alu france-siloru.

La 29 ianuariu 1853 se casatori cu Eugenia Maria de Guzmán, contessa de Theba, care in 16 martiu 1856 i nascú pe uniculu seu fíu.

Viéti'a lui pe timpulu câtu a domnitu e in cea mai strinsa legatura cu istori'a lumii.

De la anulu 1853 pana la 1856 in aliantia cu Angli'a portà elu resbelu pentru Turci'a contra Rusiei, in decursulu carui resbelu ceretà elu si pe regin'a Victoria in Londonu. De la acestu timpu se succedara trei atentate contra lui.

La finea lui septemvre 1857 s'a intelnitu in Stuttgart cu tiarulu Rusiei Alesandru. In juniu 1858 urmara conferintiele cu Cavour in Plombiers. In 11 julu 1859 conveni elu prim'a data

cu imperatul Franciscu Iosifu in Villafrenca. In anulu urmatoriu (1860) in dilele de la 15, pana la 17 juniu avù o intelnire in Baden-Baden cu principele regentu de Prussi'a, actualulu imperatu germanu Wilhelm I., care atunci la convenirea cu Napoleonu fu insocitu de toti regii si de mai multi principii germani.

Invitarea tuturor monarchiloru europeni la o conferintia se datéza de la 4 nov. 1863; acésta invitare la 1866 s'a repetitu de nou, inse totu-de-una fu respinsa, si asié de la 19 jan. 1868 se datéza si asié numit'a „incoronarea edificiului.“ In aug. 1867 avù locu convenirea de la Salzburg intre imperatulu si imperatés'a de Franci'a si imperatulu si imperatés'a de Austria. Dupa dechiararea resbelului francesu-prusescu in 19 juliu 1870, Napoleonu III parasi Parisulu in 28 juliu, si de atunci nici nu s'a mai reintorsu acolo.

In urm'a capitulatiunii de la Sedan, in 2 sept. Napoleonu deveni prisionieru alu regelui Wilhelm, merse indata la Wilhelmshöhe, unde petrecù de la 5 sept. 1870 pana in 19 martiu 1871. De aici se duse in Angli'a si in 20 martiu debarcà in Dover pe pamentulu englesu, care i oferi locu de refugiu 1 anu 9 luni si 20 de dîle.

Legend'a Napoleona. Se istorisese, cu séu fara cuventu, cà pe candu Napoleonu III érá copilul, o negrese-tiganca ghicitóre de norocu, consultata de maica sa, i-ar fi dîsu:

— Copilulu acest'a este menitu la cele mai mari destinate, inse elu ar trebuí sè se pazésca de liter'a S, care va jucá unu rolu mare in esistinti'a sa.

Mai tardiu se spune, cà Napoleonu fiindu imperatu, faimosulu mediunq Home a datu in Tuilerii o serata de spiritismu:

La cea antâiu esperintia consultata de muma-sa, respunse:

— Adu-ti a minte de predícerea negresei!

Cuvintele aceste de buna séma facura sè surida curtesanii, pe imperatu inse lu-facura seriosu.

Acum, recapitulandu viéti'a lui Napoleonu III, se vede in adeveru, cà liter'a S se afla in tóte momentele mari.

Cu dins'a s'a inceputu intermodàrile la Strassburg.

Apoi au urmatu: Sevastopolulu, Solferino, Sadova.

In fine prin liter'a S a incheiat'o la Sedan.

Mórtea lui Napoleonu III — dîce „*la Gazette des étrangers*“ — aduse óre-care consolatione betraneloru femei, cari se aduna totu-de-una cu mare 'mbulzéla, la Viena, la joculu miceloru loterfi.

La cea din urma tragere, numerile cele mai insemnate erau 3 (Napoleonu III); 65, vèrst'a sa; 20, diu'a nascerii sale; 90, care, fiindu numerulu celu mai radicatu, insémna imperatu; si 52, anulu suirii sale pe tron.

E bine, reuvoitóri'a sórte a facutu sè ésa trei din aceste numere, adeca: 3, 20 si 90.

Istorióre de carnaval.

Cadrilulu barbatiloru fara capu. Jurnalulu „Figaro“ comunica urmatóri'a istoria: Este mai bine de o septemana, cà se celebrà la A... o casatoriá. O calfa dintr'o magagazía de mode, a nume Crampin, se casatori cu o féta de 18 ani, a nume Ana R., care, din copilarí'a ei orfelina, fu crescuta de catra unu preotu betranu, ce muri acum de curendu.

De si Ana érá frumósa si posedá o zestre de 50,000 franci, totu-si Crampin la estrea sa din biserica érá tristu, cà-ci câtiva din amicii sei, pe candu anunciá casatori'a sa, si-frecara nasulu intr'unu modu cam curiosu, fara a se esplicá mai departe.

Diferite idei obscure cuprinsera pe fidantiatu; pentru a le puté departá elu bea atátu, încátu pe la mediulu noptii mai totu-de-una érá bétu.

Pe la acésta óra ei aveau obiceiul de a se întórce in dormitoriulu lor.

Fidantiat'a se duse antâiu, si dupa ce se culcà, stinse luminarea.

Apoi veni Crampin, si gasindu odai'a obscúra, pipai dupa aprindiele, spre a puté face lumina; dara éta, cà se aude ceva in dosulu perdeliloru si unu individu mare aparù fara capu, — invelitu intr'unu cêrceafu (lepedeu) lungu albu, tienendu in mana unu felinaru rosiiu.

Crampin strigà, fidantiat'a se sculà si ambii se uitara si audira, intiepeniti de frica, ce se intempla.

Din unghiurile odaiei aparura alti trei individi, totu asemenea inveliti in cêrceafuri si tienendu inse in mana capetele lor.

Acestia toti formandu unu cercu in giurulu lui Crampin si-a fidantiatei sale, incepura a vorbi, aretandu, cà are patru victime, guilotinate de catra bunulu fidantiatu.

Dupa ce s'au recomandatu astu-felu, acei patru decapitati incepura a dantiá, esecutandu cele mai grozave sarituri si jucandu-se cu capetele loru de a mingea, pe candu in fine disparura prin o usia, aruncandu mai antâiu cele patru capete noiloru casatoriti.

Fidantiat'a marturisi acum cu oróre barbatului, cà bunulu ei a fostu caleu.

Crampin aflandu acésta marturire, si candu si-reveni éra-si in simtîre, fugi din casa si din orasiu, incâtu nu mai fu vediutu.

Din cercetarea facuta de catra politia a resultatu, cà acei patru decapitati au fostu acei amici alu lui Crampin, cari nu se scie prin ce modu au aflatu, cà fidantiat'a descinde din o familia de caleu.

Cele patru capete ale loru, erau patru peni.

Gasirea unei garantii. D. P* june de o buna familia, dar saracu, aspirá la unu postu de amplotiatu la ministeriulu financielloru, dar nu putea sè gasésca o garantia.

Intr'o dí publicà in jurnale urmatoriulu anunciu:

— Unu june cu o ocupatiune onorabila, doresce a luá in casatoria o juna persóna bine crescuta, care ar avé o suta galbeni dota.

O suta de galbeni!... lucru de nimic!...

Propuneri numeróse se grabira a respunde acestei cereri.

Dupa câte-va díle, junele persóne cari dedese adres'a loru, fura invitate prin scrisori particulare, la o intrunire unde erá sè fía si pretendentulu loru.

Erau mai multe de o suta — se díce.

Candu fura tóte adunate, junele nostru luà cuventulu, si le multiami de onóre ce avusera buna-vointi'a a-i face.

— Dar intiegeti dvóstre, domnisiórelloru, — díse elu, — cà nu pociu sè me casatorescu cu tóte. Pe d'alta parte sunteti asié de amabile (erau unele urite de spaima) cà mi-este peste putintia a face o alegere. Éta ceea ce ve propunu: considerati-me ca unu obiectu de loteríá, sunteti o suta, sè facemu o suta bilete de o suta galbeni. Acésta suma va fi dot'a persónei, carei voiu cadé in impartita.

Se indoira putinu, dar junele erá pré fru-

musielu si domnisiórele aveau mare dorintia a se maritá cu o óra mai inainte.

Una dintr'ins'a se otari; altele o imitara indata.

Dupa optu díle, amplotiatulu nostru versà garanti'a dorita si conduse la biserica o juna persóna care se uitá pré ciacâru, dar care avea numai acestu singuru deféctu.

Avisu venatoriloru de zestre! La Hamburg s'a celebratu o casatoria in nisce circumstantie din cari s'ar puté face unu minunatu vodevilu amasantu.

Insemnat'a presintia de spiritu cu care junele a operatu, putendu servi de modelu cauatoriloru de zestre, me grabescu a povestí acestu frumosu romanu.

Williams P... avea dóue-dieci si doi de ani, candu fu tramisu la Hamburg de catra tata-seu, micu negutiutoriu din Londra. Elu a fostu asediatu la unu banchieru mare si fórte bogatu. Acestu banchieru avea o féta unica si de totu frumósa. Williams se otari s'o iea de socía.

Elu facù mai antâiu a se deosebí prin zelulu si aptitudinea lui comerciala, si apoi, intr'o dí, intrà in cabinetulu patronulu lui si-i díse:

— Domnulu meu, am onóre a ve cere man'a ficei dvóstre.

Banchierulu crediù, cà inebunise si voi a-lu linisčí. Dar Williams insistà astu-felu si cu atát'a convinctiune, in câtu patronulu seu i díse:

— Atunci, domnule, trebue sè te dau pe usia afara.

— Cum veti voi; aflati numai mai inainte, cà am sè fiu asociatu pentru a o trei'a parte in cas'a John H... et C-nia din Londra.

La aceste cuvinte, banchierulu strigà:

— Atunci e alta vorba, si déca mi-poti aduce o scrisóre de la acei domni, care sè adeverésca spusele dtale, vomu vedé.

Williams plecà la Londra, se sul intr'o trasura, se duse la John H... si, adresandu-se la acest'a:

— Domnulu meu, — i díse elu, — viu sè ve propunu de a me asociá pentru o a trei'a parte la comerciulu dvóstre.

— Cine esti dta?

— Williams P...

D. John H. trase clopotielulu pentru ca sè vie unu servitoriu sè dea pe Williams afara;

dar de la tragerea clopotielului si pan' la venirea servitoriului, junele adaugà:

— Si dupa două septemani me casatorescu cu fic'a dlui Carolu M. din Hamburg.

— Ah! déca-i asié, se schimba vorb'a.

Si acum Williams P... asociatulu casei John H... et C-nia, din Londra, este fecitulu ginere alu banchierului din Hamburg.

*

Familiarități casnice. — Ah! Dómnelor! — dicea de una-di dómn'a Z... catra amicele sale, aretandu-li gingasi'a loru fetitia; — nu ve puteti inchipuf ce amasantu copilu este fetiti'a asta; pare c'ar fi curata maimutia: ti-imita totu, parodizésa pe tóta lumea, de te face sè mori de risu.

— Nevoia mare, — adause barbatulu.

Si mandru d'a aretá talentulu ficei sale:

— Aide, micutio, — díse elu, — ia fà ca bon'a!

La momentu copil'a porni catra o dómna, miorlaidu cu gentiletia ca o servitóre cu multa esperintia.

— Dómn'a voiesce pane? etc. etc.

Apoi catra alt'a:

— Ati dorí póte *gigot*?

Apoi maica-sa:

— Mai aveti trebuintia de mine? Ordonati sè me retragu?

Multimea tóta pufni intr'unu risu.

— Atâta totu? — întrebà dlu Z...

— Oh! nu, — respunse strengariti'a.

Si, inaintandu catra tata-seu, c'o vóce iritata:

— Domnule, lasa-me! Nu pune man'a pe mine: lasa-me! siede reu! candu ne-o vedé dómn'a.

Lasu sè ve ganditi la efectulu pr odusu.

Dlu Z... se facù rosiu ca sfecl'a, trecandu-lu nadusielile; dn'a Z... lu-ficsà cu o cautatura straina.

Copil'a fu pusa a dóu'a di chiar, intr'unu pensionu.

Menuntiusiuri istorice.

Dupa mórtea lui Fridericu celu mare, regele Prussiei, libertatea pressei s'a restrinsu tare.

Ministrulu Wöllner, n'a gasitu censori

pentru esecutarea ordinatiunii sale edate in anulul 1788.

Cei mai multi stergeau numai pasagele, cari erau oprite de legile de mai nainte; din caus'a acést'a Wöllner se superá grozavu.

Odata elu ceti o brosiura, in care gasi pasagiulu urmatoriu: „Vai de tiér'a aceea, ai carei ministri sunt magari.“

Wöllner se simti ofensatu, si chiamà numai decátu pe censorulu, consiliariulu Kosmar.

— Dar pentru aceea te-am numitu eu censoru, — i díse ministrulu; — ca sè lasi a est la lumina asemenea lucruri?

Kosmar nu se confundà de felu, ci — facèndu unu complimentu, díse:

— Vrei dóra, dle ministru, ca sè coregu pasagiulu astu-felu: „Ferice de tiér'a aceea, ai carei ministri sunt magari?!“

Ratiunarea lui Kosmar fu convingatória, si Wöllner tacù.

*

Doi Napoleoni pentru două óue! Fratele Mariei Antoinette, Iosifu II, voi sè viziteze Francia incognito.

Elu erá unu principe filantropu, pucinu iubitoriu d'aventure, avendu frica mai pesusu de tóte de receptiunile facute cu mari pregaritari.

Elu iubiá necunoscutulu si lasá totulu la intemplanare.

I se intemplà in caletori'a sa, d'a alege pentru a se oprí acolo, locurile ce i oferiau mai pucine resurse, unu satu, câte odata chiar câte o coliba.

Si fiindu cà elu caletoriá fara pompa, fu objectulu unei multimi de despretiuri.

Câte odata asemenea, câte unu maliciosu otelieru banuiá calitatea personagiului si profitá de descoperirea sa.

Intre altii unulu, cerù intr'o di principe-lui doi napoleoni pentru două óue:

— Sunt asié dara fórte rari óuele? — strigà Iosifu.

— Óuele, nu! — respunse otelierulu; ci imperatorii.

Iosifu gasi acestu apropo facutu cu spiritu, si se resemnà, fara a se superá.

*

Unu artistu aretá lui Apeles o Vinere imbracata cu stralucire si-lu întrebà ce gandesce de ea?

— Vedu bine, — respunse Apeles, — cà neputendu face pe Venerea frumósa, o ai facut'o bogata.

S A E O N U

Anna cea frumoasă.

Viena, 29 ianuarie.

O istoriôra petruindiatória cerculeza de câte-va zile prin diuarele d'aice. E interesantă și pentru noi, că-cî eroul ei este unu — Romanu.

Unu boeriu din Romani'a, numitu Ionu T., veni nu de multu la Viena, spre a face „unu voiagiū in Europa“, s'eu mai bine a dîce, spre a prapadi vinitulu mosieloru parintiesci p'aice.

Elu eră de acea parere, că tiér'a lui nu se afla inca la acelu gradu alu civilisatiunii, ca intr'ins'a sè se póta risipi paralele cu atăt'a „placere“, ca si la noi.

Sositu aice apoi, dinsulu incepù sè traiésca intoemai ca unu Cresus modernu, încātu atrase atentiunea multora, dar mai alesu a — unoru femei.

Elu inse fatia cu tóte remase rece, — afara de una. O juna blondina, supranumita „Anna cea frumoasă“, eră singur'a persóna femeiesca, la care elu cugetá cu placere, si cu care petrech multu minute fericite.

Trecura trei luni, si Anna deveni soci'a lui Ionu.

Éta istori'a acestui maritagiū.

Eventualitatea de multe ori jóca unu rolu mare in viét'a ómeniloru. Nici lui Ionu nu i-ar fi plesnitu prin minte sè iee de sociá pe Anna cea frumoasă, care nu se pré bucurá de o reputatiune buna, de cumva n'ar fi intrevenitu — eventualitatea.

In urma traiului seu neindatinatu mai de multu, elu deveni morbosu, si zacù in patu mai multe septemani, espusu unui pericolu mare. In acestu restimpu Anna nu se miscá de langa patulu lui, grigindu-lu cu cea mai mare atentiune. Acésta fidelitate intr'atăt'a lu-emiunà, încātu vindecandu-se — conduse pe Anna la altariu.

Dar elu totu-si nu deveni fericitu. Eră gelosu, si nu se 'ncredea in fidelitatea socii sale, cu tóte că a- ceea se schimbà de totu.

Inse intr'aceste éta ce se intemplà!

Tat'a Annei, condempnatu pentru omoru, chiar in dílele aceste scapà din inchisóre. Audîndu elu starea ficei sale, alergà indata la ea, si i cerù bani, amenintandu-o, că la din contra va descoperi barbatulu ei, cine e tat'a socii sale.

Anna i dedù galbeni si galbeni, numai sè taca; dar ticalosulu nu se mai indestuliá, ci — in absinti'a lui Ionu — totu viniá la ea, a-i scóte bani si bani.

— Socrulu barbatulu meu unu ucigatoriu! — si-dícea Anna, — decātu sè scía elu acést'a, preferu a me lipsi de toti banii.

Si findu că ea nu mai avea bani, darul parintelu seu bjuteriile sale.

Gelosulu Ionu inca nu remase neactivu, si — totu pandindu — elu aflà, că la soci'a lui ambla unu barbatu totu-de-una in absinti'a lui. Apoi mai observà, că si banii si bijuteriile nevestei sale disparura

tóte; deci in gelosi'a sa presupuse cu siguritate, că acelu barbatu e amantulu Annei.

Ca unu nebunu grabi elu in odai'a socii sale, si i facù cele mai grele imputari.

Anna nu cutezà a descoperi adeverulu, că adeca barbatulu acel'a e tat'a ei, unu criminalistu.

Ionu asiguratu si mai multu in supositiunea sa, prin respunsurile siovaitórie ale nevestei sale, intr' unu momentu de nebuniá si-taià vénele, si mórì inaintea ei.

* * *

Anna cea frumoasă acuma e — calugaritia, si cu cea mai int'ma atentiune grigesce de bietii bolnavi.

Noulu ei nume e sor'a „Filomena.“

Ér ticalosulu, care i-a causatu cumplit'a-i nenorocire, si care nu s'a rusínatu a se numi parintele ei, a mostenitu frumós'a avere a lui Ionu, dupa ce Anna jurà a nu primi din aceea nici unu cruceriu.

Elu traiésce domnesce si cu bucuriá.

Filomena veghiéza la lampele de nópte, si vérsa câte o lacrima pentru Ionu.

N. P. I.

Premiulu femeiloru romane.

Fagarasiu 21 ian. 1873.

Domnule Redactoru!

Damele din Fagarasiu, consemnate in list'a alaturata, a contribuitu sum'a aici acclusa de 22 fl. la premiulu femeiloru romane.

Ve rogu sè binevoiti a alaturá si acésta mica suma la amintitul premiu.

Dorescu, ca prin concursulu ce-lu detorimu la asemenea intreprindere tóte femeile romane, premiulu sè ajunga câtu mai curendu la realizare.

Femeile romane si-vindeau odata odórele pentru a redicá lacasie sante; nu mai putinu trebue sè facemu asta-di pentru a redicá temple culturei, fara de care nu putemu prosperá, ma chiar nici esiste.

Primiti, domnule redactoru espressionea celei mai distinse consideratiuni.

A domniei vóstre

stimatória

Elena Densusianu.

Numele contribuenteloru:

Dómnele Francisca Tamasiu 50 cr., Elena Densusianu 4 fl., Zinca Romanu 3 fl., Elena Cservedi 2 fl., Elena Negrila 1 fl., Maria Popu 50 cr., Louisa Gremoi 1 fl., Maria Negrea 50 cr., Rebeca Cipu 1 fl., Zinca Pandrea 1 fl., Maria Florea 1 fl., Ecaterina Negrea 1 fl., Ana Chisiereanu 50 cr., Elena Popu 2 fl., Maria Cipu 1 fl., Sinesta Stoica 1 fl., Clara Ropu 1 fl. Suma 22 fl.

Resultatulu contribuiriloru de pan'acuma e 64 fl.

Redactiunea „Familiei.“

B o m b ó n e.

— Unu englesu a calculatu, pana candu va mai esiste lumea?

— Si a reesitu?

— Da.

— Frumosu! Dar vina elu la noi Romanii, si calculeze — déca va fi in stare — candu vomu avé si noi o ortografia generala?

*

— Umbli tu la balu mascatu?

— Ba.

— De ce?

— Pentru că mi-petrecu mai bine la dieta, ascultandu vorbirile unoru domni deputati despre ferircia tierii nóstre.

*

In taber'a din faci'a Sevastopolului, pe candu hirurgii se ocupau cu taiarea piciorului unui colonelu francesu, servulu acestuia se vaitá.

— Dar ce dracu mai plangi, prostule, — i díse stapanulu seu, — nu vedi că de acum inainte vei avé numai o cisma de vacsuitu?

*

Unu capu de sectiune.

Unu capu de sectiune la unu ministeriu avea obiceiulu sè puna inainte semnatura sale: *cap. sec.* in locu de capulu sectiunii.

Ministrulu observandu odata acésta, i díse:

— E de prisosu sè-ti mai pui titlu pe langa numele dtale, că-ci esti destulu de cunoscutu.

*

— De ce e sinuciderea unu pecatu? — intrebà cine-va pe unu baiatu.

— Pentru că vatema sanetatea, — respunse acest'a.

M o d ' a.

In balurile din Pesta. de pan'acuma toaletele dameloru au escelatu mai alesu in colórea alba.

Numai de una colóre au fostu fórte pucine.

Decoratiunea simpla cu flori e generala; decoratiunile fara flori, au fostu rare.

De la Paris avemu urmatóri'a insciintiare despre moda:

Mod'a in érn'a acést'a n'a produsu inca nimica nou. Damele elegante pórtá pe strade toalete simple. Unele, cari n'au ocaziune a se imbracă pentru salónele innalte, se ivescu si pe strada in lusu.

Palariele dameloru devinu din dí in dí totu mai fantastice. Cele ce se pórtá la teatru au cele mai curióse forme, si sunt incarcate de flori.

CE E NOU?

** (*Portretulu regelui.*) Regele si regin'a in lunile trecute tienura venatórie cu suit'a loru, prin hotarele sateloru din giurulu Budapestei. Cu aceste ocaziuni Maj. Loru intrara mai de multe ori la cutare tieranu, spre a se recreá. Asié intr'una din dílele tre-

cute regele intrà la unu plugariu din Csömör, carele — necunoscându-lu — i puse pe mésa unu colacu. Regele mancă, si apoi lu-intrebà, că cu ce sè-i resplatésca acésta ospitalitate? — „Déca chiar voiesci sè-mi dai ce-va, — respunse tieranulu, — apoi dá-mi portretulu mariei tale!“ Regele, dupa scurta meditatiune, si-intinse man'a in pusumariu, si dede ce-va atátu tieranului, cătu si sociéi acestuia si prunculu loru. Apoi se urcă pe calu si disparù. Tieranulu, muie-rea si prunculu, se uitara la banu a vedé portretulu óspelui loru. Si pe banu erá inscriptiunea: „Franciscu Iosifu Regele Ungariei.“ Bucuri'a loru fu mare, ér colaculu se puse de suvenire.

⊙ (*Pericolu pentru fete frumóse.*) In cerculu guvernamentalu Minschi din Rusia s'a latitu inainte de acésta cu dóue septemani scirea ingrozitória, că tiarulu ar fi demandatu deportarea feteloru din acea regiune pe Marea-Négra, si acésta din cauza, că si-a maritatu fét'a dupa unu principe strainu; éra acest'a este domnitoriu in America (!) intr'o tíera din mijloculu Marii-Negre (!), unde locuiescu numai mauri (ómeni negri.) Inse tiarulu si soci'a lui nu voiescu ca fét'a loru sè locuiesca numai intre negri, pentru aceea a demandatu, ca tóte fetele tieraniloru din guvernamentulu Minschi sè se transpórte acolo, ca asié ómenii acei negri sè aiba urmatori albi. Respandindu-se scirea acésta prin tienutulu intregu, o frica panica a cuprinsu tóte piepturile tinere. Multe fete voiau a-si pune capetu vietii; parintii multora au promis a depune sume mari, numai sè-si rescumpere fetele. Mantuitorii sè si oferira numai decátu, trei persóne de ómeni evlaviosi, cari promisera, că voru mijloci rescumperarea feteloru mai avute pentru o suma numita de bani, si incepura numai decátu a incassá la bani. Faim'a acésta o au latitu acesti trei ómeni, cu scopu ca sè póta insielá pe tierani, inse fura prinsu inainte de ce ar fi spesatu banii incasati de la tierani.

× (*Resbunare curiósa.*) Urmatóri'a intemplantare, care s'a petrecutu nu de multu timpu in Palermo, a datu locu la vorba, mai alesu in cercurile artistice. Primadona de acolo L. facuse atáta sgomotu prin frumsetia ei, că dintre alti multi se inamorase de ea si unu comite italianu. Ea inse nu respundea la placerile acestuia, si Italianulu fierbinte la sange cautá resbunare. Intr'o séra, pe candu ea cantá pe Eleonora in „Trovatoro“, cadiù dupa ari'a cea mare unu buchetu giganticu la piciórele ei. Ea apucá miscata de bucuria buchetulu, inse in acela-si momentu resunà o impuscatura, si unu glontiu sburà inainte pe langa templele ei. Cantaréti'a cade in lesínu, si acésta produce o turburare generala. Se supune buchetulu unei cercetári minutióse, si se gasesce in elu unu revolveru ascunsu, a caruia gura erá indreptata in susu, si alu caruia cocosiu trebuia sè aprinda incarcatur'a in momentulu luarii buchetului de códa. Déca s'ar fi plecatu cătu de putínu spre inainte cantaréti'a, ea aru fi fostu imediatu victima acestei lasie resbunari. Comitele disparuse, si este cu totulul disparutu, ér Primadona este adorata mai multu de cătu inainte.

C a r n e v a l u.

(*La balulu romanescu din Pesta*) fu invitata si regin'a Maj. Sa, multiamindu pentru invitatiune, a tramisu comitetului 50 fl.

☛ (*O serata romanésca in Pesta*) de siguru este unu evenimentu rar, inse cu atât'a mai placutu. O astu-felu de placere se oferì joi la 30 ian. micei colonfi romane din Buda-Pesta. Onorabil'a dómna Iulia Mihali nasc. Manu, soci'a dlui jude la tribunalulu supremu Gavrilu Mihali, intrunì in sér'a acésta la cas'a sa ospitala mai tóte familiere nòstre d'alice la o petrecere de dantiu, la care se mai invitara si câte-va familie neromane. Atâte dame frumóse si toalete elegante aru fi facutu splendóre ori carui balu publicu. Alés'a societate avù o petrecere fòrte amicabila, care deveni si mai placuta prin cunoscut'a afabilitate a dómnei de casa. Serat'a durà pana diminéti'a la patru óre, si se terminà in mijloculu unei vioiciuni generale.

☛ (*Balu la Timisióra.*) Avisare onor. publicu romanu! Comitétulu prov. alu „Reuniunii filantropice a dameloru romane din Timisióra“, arangiéza in 5 fauru (24 januaru) a. c. in sal'a Berariei (Actien-Fabrikshof) unu balu premersu de unu concertu de diletanti, in favorulu „Reuniunei“ a carei scopu e infiintarea unui fondu pentru o scóla de fete, centrala in locu. Aducandu acéste la cunoscinti'a onorab. publicu, apelàmu la simtiulu si anim'a fia-carui Romanu si Romane adeverate, si totu odata rogàmu ca sè binevoiesca a imbratísia cu caldura acésta intreprindere atâtu moralmente, câtu si materialmente. Pentru mai bun'a controlare si evidentia, se voru publicà atâtu numele onor. participant, câtu si ale mar. contribuitori. — Contribuirile maritimóse sunt a se adresà dlui Traianu Lungu invetiatoriu in Timisióra (Fabrik.) Timisióra in 11 jan. 1873. Sidonia Chitescu presied. a com., Emilia Lungu not. com. prov.

☛ (*Unu balu pentru saraci la Bucuresci.*) In carnevalulu acést'a se va dá in sal'a teatrulu mare din Bucuresci unu balu pentru saraci, la care va asistà si Domnulu cu Dómna. Tienut'a de gala e rigóre.

Flamur'a lui Hymen.

☛ (*Ospetiulu archiducesei Gizella*) se apropia. Imperatulu Ferdinandu a cumperatu dílele trecute la unu juvelieru de curte din Viena unu brosiu de smaragdu, de o frumsetie rara si de unu pretiu mare, — spre a-lu darui nepótei sale. Cununi'a se va serbá de de siguru la 24 aprile, in biserica Augustinilor; adeca in aceea-si dí, óra si biserica, in care s'a cununatu si imperatés'a-mama. Programulu oficialu inca nu e statoritu definitiv, atât'a inse totu-si s'a decisu, cà ceremoníe festive se voru incheiá cu cunun'a. Intré festivitáti se amintesece unu concertu mare la curte, o represintatiune de gala in cas'a-de-opera, si o iluminatiune a orasiului.

Biserica si scóla.

☛ (*Consacrarea noului episcopu de Gherla.*) Precum aflàmu, pré sant'a sa parintele mitropolitu Dr. Ioanu Vancea in 2 fauru va celebrá inatedral'a din Blasiu consacrarea noului episcopu de Gherla, a sant'fei sale parintelui Mihaiu Pavel.

☛ (*Unu invetiatoriu orbu.*) Revisorulu prusescu de scóle publica prin foi, cà in provinci'a Posen, intr'o scóla polecésca, este unu invetiatoriu carele de 8 ani e orbu, dara caus'a pensunàrei lui s'a totu tragatatu, incàtu elu a fostu silitu sè continue prelegerile

luandu-si unu adjunctu. Propune fòrte bine si a doveditu sporiu bunu. Disciplin'a din scóla, cea mai grea téma pentru unulu ce nu vede, se manuesce fòrte cu acuratétia — la ce contribuie a buna séma si compatimirea ce scolarii o voru fi avendu pentru acestu invetiatoriu. — Pipaitulu i s'a desvoltatu de minune; dupa ce a pipaitu man'a unui scolariu, lu-cunosce.

Societati si institute.

☛ (*Societatea „Transilvania“*) in anulu acést'a a acordatu stipendie pentru siese tineri romani. Avere Societáti e de 118,674 lei noi.

☛ (*Societatea Kisfaludy.*) In siedinti'a de la 29 jan. redactorulu acéstei foi a cetitu balad'a „Manastirea de Argesiu“ in traducere facuta de dinsulu in limb'a ungrésca, dimpreuna cu notele esplicatórie scóse din cartea dlui Alesandri. La propunerea presiedintelui traducetoriulu fu rogatu a publicà acésta balada in Analele societáti. La siedintia au asistatu si unu numeru frumosu de Romani.

Literatura.

* * (*Dlu B. Petriceicu Hasdeu*) a publicatu tóte poesíe sale intr'unu volumu elegantu. Se afla de vendiare la Bucuresci in librari'a lui Socecu. Pretiulu 1 leu nou. De ocamdata ne marginimu numai a anunciá cetitoriloru nostri acésta pretiósá colectiune de poesíe ale unui autoru profundu cugetatoriu; éra mai tardíu — dupa ce vomu fi primitu cartea — vomu grabi a publicà in fói'a nòstra si o recenziune a supra ei.

* * (*Manuscriptele lui Clain si Sincai.*) Precum se scie, Asociatiunea transilvana a recercatu inca mai de multu pe consistoriulu gr. c. din Oradea-mare, in caus'a unoru manuscrite a lui Clain si Sincai, — inse pan'acuma fara rezultat. Din procesulu verbalu alu siedintiei din urma a comitetulu Asociatiunii numite aflàmu, cà in acestu obiectu existe corespondintia de mai multi ani intre consistóriele din Blasiu si din Oradea-mare, si cà ar fi de a se delaturá óre-cari divergintie relative la respundiabilitatea pentru edarea aceloru opuri. Comitétulu a decisu a cere informatiuni speciale din Blasiu.

* * (*Dlu Marienescu*) publica in „Albina“ o poveste intitulata: „Serila, Medila si Diorila“, cu note esplicatórie pré interesante, cari se incheia cu acéste cuvinte: „Terenulu meu e, de a demonstrá, cà dupa datine si mitología inca suntemu — Romani in sensulu celu mai strinsu. Ba si din acestu punctu de vedere, suntemu mai Romani de câtu chiar italianii. — Mi-a fostu indemana spre esaminare din acestu punctu de vedere — mult'a poesí'a poporala italiana, si am esperiatu, cà facia cu noi ei n'au atât'a materialu istoricu tiesutu in poesia poporala, ca si noi, — cà materialulu loru mitologicu in poesí'a poporala e redusu la gradulu celu mai micu; pana de alta parte poesí'a loru poporala e influintiata de religiunea catolica, asié dícèndu de unu fanatizmu orbu, de óre ce in poesí'a poporala a loru, eroii de regula sunt papii si cardinalii! Influinti'a acestora a supra poporului si spiritulu lui, aréta rezultatulu pré batatoriu la ochi; ei n'au mai suferitu nimica din paganismu, fia câtu de natiunalu si de frumosu. La noi, neavendu preotimea fanatizmu religiunariu si nici acelu gradu de cultura, a lasatu pe

poporu in cele nationale ale sale; pentru că si ei au fostu nationali, au traitu — cu poporul la o vétră si adeseori si-a luat refugiu chiar la superstitiunile si farmecele poporului.“

× (*Unu romanu nou*) se incepe in diuariulu „Telegrafulu“ de la Bucuresci, sub titlulu: „Principele Frai-Frai“, romanu politicu.

× (*O fôia francesă despre limb'a romana.*) — In fasciôr'a de ianuariu a revistei din Paris: „Revue de Linguistique et de Philologie comparée“. cunoscutulu floromanu, dlu Emiliu Picot, a inceputu a publică unu tratatu de cea mai mare importantia, a nune o cercetare critica despre dialectele limbei nôstre, sub titlulu: „Documents pour servir a l'etude des dialectes roumains“ Salutăm cu placere pe toti aceia, cari lucra in interesulu limbei nôstre in vr'o limba straina; cu atātu mai mare e bucuri'a nôstra, candu vedemu barbati ocupandu-se de noi in limb'a francesă, limb'a lunei culte.

⊙ (*Dlu dr. Ioanu M. Lazaru.*) directoru si professoru gimnasiulu in Naseudu, a scosu de sub tipariu prim'a fasciôra din opulu seu intitulatu: „Tabele istorice sincronistice ale coloniilor romane din Dacia traiana si aureliana. Pretiulu 80 cr. Scumpu!

× (*Dna Eufrosina C. Homoriceanu*) in Bucuresci anuncia, că a tradusu in limb'a romana opulu „Femei'a si educatiunea.“

× (*La Braila*) a aparutu unu diariu nou intitulatu: „Post'a Brailiei.“ Ese odata pe septemana, sub redactiunea dlui Er. Petrescu.

Teatru.

× (*Accidentu la teatrulu din Romanu.*) In Romanu se representă dilele aceste pies'a „Môrtea lui Macsimilianu“, una din acele piese de nimica, care voiesce a face, efectu prin felu de felu de grozavii vedute. Asié la sfrisitu eră marele tablou, môrtea lui Macsimilianu impuscatu de unu plutonu de soldati. Se adusera pe scena câtu se pôte mai multi soldati, ca sê fîa vuietulu, efectulu mai mare. Din nenorocire, unulu din ei luă afacerea la seriosu si incarcă pusc'a cu glontiu. Trase si rani, dupa cum spunu unii pe bietulu Macsimilianu inchipuitu, la mana, in unu modu cu totul realu, care lu-facû sê cadia cu totul din rolu, dandu unu tîpetu cumplitu. O alta varianta spune, că bietulu actoru ar fi remasu chiar mortu.

× (*Comicul in drama.*) In teatrulu „Comenda“ din Milan, in dilele aceste, s'a datu pies'a lui Ulisse Barbieri „Dramele din desiertu“, in care piesa, unu leu si o leôica aveau sê jôce unu rolu mare. In o scena a actului, candu primadon'a esclamă cu patosu clasicu: „Privesce cu ce cautatura inforătoria ne contempla aceste animale“, nobil'a perechia de lei si-in-tôrse spatele, catra diletanti si catra publicu. Se pricepe, că ilaritatea si risulu generalu a fostu remuneratiunea pentru acêta picanta idea a comiciloru partrupedi.

Musica.

× (*Hora nationala.*) La Bucuresci a aparutu la Thies et Weiss: „Fiic'a Poporului“, hora nationala, compusa si dedicata dômnei Matilda Pascaly, de Ludovicu Wiest. Pretiulu 1 leu si 50 bani.

× (*Totu acolo a aparutu.*) „Polca de risu“, din operett'a „Banditii“, de Offenbach, arangiata de Lud. Wiest. Pretiulu 1 leu si 50 bani.

× („*Itik-polca*“) asemene a esitu la acesti editori. Pretinlu 1 leu.

Pictura.

* (*Espositiunea societății amiciloru de bele-arti in Romanu*) inaintéza, se desvôlta pe tóta diu'a. Tôte starile societății se intrecu sê veda acêta frumusetie de natura noua la Bucuresci. Comitétulu Societății, intregu este — ca sê dicemu asié — in permanintia, in lucru, de aprôpe o luna de dile. Asemene activitate si silintia n'a pusu inca in Romanu'a unu corpu constituitu, in misiunea sa. De curendu s'au deschisu alte dôue sale, intre cari un'a este de celu mai mare interesu pentru Romani, pentru că se pôte dice puru nationala. Aci este galeri'a de portrete de familie romane, de Domni, Dômne si Domnitie romane. aci este desvoltarea instinctului romanu pentru bele-arti, cusaturi, tieseturi, aflare si maritagiu de coloru, si cele mai alese costume nationale din tôte partile Romaniei. Arangiarea costumeloru si a stofeloru din acêta sala s'a facutu prin concursulu amabilu alu dômnei A. Odobescu. Domnitoriulu si-face alegerea pentru cumperare de tablouri ale artistiloru nostri. Domnulu si Dômn'a au facutu tóta incuragiarea posibila acestei espositiuni.

Industria si comerciu.

△ (*O minune industrială.*) Unu remasiagu curiosu de 25,000 franci a avutu locu, decurendu, intre doi fabricanti de postavuri din Nevburg (America) Dd. Coxeter si Trockmorton. La cinci ôre de demanția dlu Trockmorton incredintéza celuilaltu fabricantu doi berbeci, din a caroru lana acest'a se obliga sê gatésca pana la 9 ôre sér'a, unu surtucu de postavu negru. Indata berbecii fura tunsu; lan'a loru scarmenata, tórssa, pusa pe mosóre si tiesuta; postavulu apoi fu rapede batutu, peptenatu, tunsu, in fine coloratu si instruitu; tôte aceste cu ajutoriulu celoru mai espeditive masîne. La 4 ôre dupa amédia-di, postavulu este datu in manele croitoriloru, si la 8 ôre si 40 minute D. Coxeter presentéza dlui Trockmorton surtuculu terminat. Acestu surtucu fu indata espusu, spre admirare intr'o reuniune de mai multu de 500 persône. Amendoi berbecii au fostu apoi taiati si fripti. Unulu din ei se impartî, insocitu de numerôse canete de bere, la toti lucratorii fabriciei; ér celalaltu impreuna cu alte mancări si diferite vinatie, se oferî publicului asistente. D. Coxeter, care castigă cu atât'a rapediune remasiagulu de 25,000 franci, lu-oferi cu generositate Asociatiunei de asigurare a lucratoriloru fabriciei sale.

× (*Prin o palaria a devenitu milionaru.*) La Colmar se constata môrtea unui barbatu, carele de dôue ori deveni milionaru, si acêta numai prin palari'a sa. In anulu 1826 veni o calfa de strungaru a nune Mühle, cu picioarele gôle si straiti'a in spinare, in satulu unde se gasea fabric'a Dloru Veil si Routrou. Acêst'a refusă angagiarea. Calf'a se supuse sortei sale si continuă superatu drumulu seu. De odata fabricantulu lu-rechiamă: „Stai omule, ce dracu de palaria

porti tu acolo?" — „Este o palăria de lemn? Fii bunu și lasă-me să o vedu pucinu mai de aprôpe. Unde ai cumperat'o? — „Am facut'o eu însu-mi, domnulu meu. — Si cum ai facut'o? — Pe scaunulu strungarescu, Domnulu meu. — Pe scaunulu strungarescu? Palăria vóstra este inse ovala, candu de pe scaunulu strungarescu trebue lucrurile tóte să iésa rotunde. Este adevératu, respunse calf'a; cu tóte aceste totu asié am facut'o dislocéndu-i centrulu si întorcénd'o, precum mi se pareă si am facut'o numai astu-felu, că-ci am multu de mersu si-mi trebue o palăria pe care să o pociu întrebuintiá si ca umbrela neavendu bani a-mi procura una.“ Bietulu calfa Mühle prin instinctulu seu au descoperitu metod'a întórcerei escentrice, ce trebuiá să devie in mecanic'a moderna de cea mai mare importantia. Dlu Veil cù cautatur'a sa petrundiátoria a unui fabricantu dibaciu recunoscu pe data importantia acestei descoperiri. — Elu oprí omulu cu palăria de lemn, si gasí in elu nu numai unu lucratoru dibaciu, dar unu geniú pentru a caruia desvoltare numai ocasiunea si putine culture i trebuiá. Calf'a Mühle luá in curendu parte la cascigulu negotiului, mai tardíu devení însu-si proprietarulu lui, si agonisí astu-felu averea cea mai mare, ce o lasá acum dupa mórtea sa.

Tribunale.

* (Procesu pentru frumseti'a perduta.) O juna actritia englesa, Dn'a Swanborough, a intentatu procesu de daune companiei drumului de faru metropolitanu din Londra, pentru că, la o isbutira ce avusese locu la statiunea Kensington, Dn'a Swanborough a cadiutu de pe canapéu'a vagonului si s'a ranitu la frunte si la genunchi, ceea ce a oprit'o a esí câtu-va timpu din casa. Judecatorii au decisu, că in calitatea ei de actritia, frumusetia necontestabila a Dnei Swanborough, elegantia mersului seu, etc., constituiescu o parte din capitalulu ei, si prin urmare au condamnatu Compania la plat'a de patru-dieci mii franci.

Suvenirea mortiloru.

† (Edward Bulwer-Lytton,) cunoscutulu roman-cieriu englesu a moritu la 18 l. c. Dinsulu a fostu unu scriitoriu fórtu cetitu, cu tóte că nu se póte asemená nici cu geniulu lui Shakespeare, nici cu adancimea ideiloru lui Byron, nici cu obiectivitatea clara a lui Walter Scott, nici cu vioiciunea figureloru lui Dickens, nici cu umorulu lui Thackeray si nici chiar cu frescheti'a coloritureri lui Marryat. Bulver a fostu unu aristocratu între romancierii englezesci. Scott, Thackeray, Dickens, Bulwer, columnele modernelor romane englezesci, au moritu dara toti.

† (Mose Bota,) a repausatu la Baia-de-Crisiu, in 19 jan.

Pentru economie.

Stirpirea sióreciloru de campu. Siórecii de camgu, despre a caroru inmultire preste mesura se vaiera agricultorii din tóte partile, se potu stirpi in mare

parte prin urmatoriulu mediulocu fórtu naturalu si simplu: dupa ce s'au seceratu bucatele, să se faca pe brazdele locuriloru, pe unde miriscea este mai rara, mai multe gaure pana la 2 urme adunci si pana la 3 policari in diametru (largime), in departare de 15 - 20 urme un'a de alt'a. In aceste gaure cadu preste nópte o multime de sióreci, cari apoi demaneti'a se scotu cu nesce clesce de focu si se omóra. Se întielege, că gaurele trebuescu facute cu unu sfredelu mare séu si cu unu altu instrumentu, dar să fia netede si lucie, ca siórecele cadiutu in intru să nu aiba de ce să se prinda spre a esí. Să nu cugete cine-va, că siórecii cadiuti in gaure voru sapá si voru intrá in pamentu; nu, din contr'a, ei se voru nisni a esí pe unde au intratu, inse nu voru poté, déca gaur'a va fi bine facuta.

Calindariu istoricu.

21 *ianuariu*. — 336 (inainte de Chr.) Filipu, rege Macedoniei se ucide. — 1458 (d. Chr.) Matheia Corvinulu se alege de rege. — 1748. Nascerea lui Carolu Fox.

22 *jan*. — 1200. Pacea între imperatulu romanu si bizantin. — 1729. Nascerea lui Lessing. — 1788. Nascerea lui Byron. — 1821. Conte Capodistria se proclama presedintele Greciei.

23 *jan*. — 1002. Imperatulu Otto móre otravitu de soaf'a sa. — 1806. Mórtea lui Pitt.

25 *jan*. — 1558. Mircea III se numesce Domnu alu Romaniei.

26 *jan*. — 1155. Nascerea lui Gingisiu-Chanu. — 1595. Mihaiu Eroulu trece Dunarea, sdobesce intréga armat'a turcesca de sub Mustafa pasia, care cade mortu. — 1806. Senatulul francesu votéza lui Napoleonu pronumele „Marele.“

27 *jan*. — 1756. Nascerea lui Mozart. — 1775. Nascerea lui Schelling. — 1814. Fichte móre.

28 *jan*. — 814. Carolu celu mare móre. — 1790. Imperatulu Iosifu II revóca ordinatiunile sale. — 1439. Consiliulu de la Florentia pentru unirea bisericeii.

29 *jan*. — 1360. Vladu Domnulu Romaniei ia titlu de voivodu alu Transilvaniei, banu de Severinu si duce de Fogarasiu. — 1837. Mórtea poetului rusu Puschkin in urmareă unui duelu.

30 *jan*. — 1649. Condamnarea regelui Carolu I. — 1848. Consiliulu uniunii elvetiane decide scóterea iesuitiloru.

31 *jan*. — 1228. Mórtea lui Filipu Frumosulu, celu de pe urma rege din famili'a Capet. 1797. Nascerea lui Franciscu Schubert. — 1866 Friedrich Rückert móre.

Post'a Redactiunii.

Viena. B. G. B. Versulu nu se póte publicá. Pentru „serbatori fericite“ ti-multiamimu,

Doina mea si a ei. Din cele nepublicate inca, numai una mai potemu :ntrebuintiá.

 Suplementu : „*Slavulu Amorului*“, romanu de Iosifu Vulcanu, tom. I. col'a II.

Proprietariu, redactoru respundiatoru si editoriu : IOSIFU VULCANU.

Cu tipariulu lui Alesandru Kocsi in Pest'a. 1873. Strad'a lui Alesandru nr. 13.